

PROGRAM PROFILAKTYKI Publicznej Szkoły Podstawowej w Starej Wiśniewce na rok szkolny 2016/17

*Uzgodniony Radą Rodziców w dniu
15.09.2016 r.*

*Zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną
w dniu 15.09.2016 r.*

I. Wstęp

Z całą pewnością dzieci bardziej niż osoby dorosłe narażone są na wszelkiego rodzaju zagrożenia, urazy i wypadki. Często same stwarzają wokół siebie sytuacje niebezpieczne, gdyż są zbyt beztroskie. Zaangażowane w zabawę nie zauważają niebezpieczeństwa wokół nich. Brakuje im doświadczenia, a zwykła i bardzo silna w tym okresie ciekawość, powoduje, że zachowują się nierozważnie. Nieuwaga, nierozwaga przynosi dzieciom cierpienie, trwałe okaleczenia, a w najgorszym wypadku śmierć. Reakcje dzieci są zazwyczaj bardzo impulsywne. Brak im doświadczenia i opanowania, które są niezbędne w sytuacjach zagrożenia.

Celem szkolnej profilaktyki jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, wzmacnianie czynników ochronnych przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka. Formy i sposoby działań z zakresu profilaktyki dostosowane są do wieku uczniów. Program kierowany jest do każdego ucznia, zarówno zdolnego, jak i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, potrzebującego pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub materialnej. Program odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w naszej szkole, klasie szkolnej czy środowisku. Realizacja zadań zawartych w *Programie Profilaktyki* powinna wpłynąć na uczniów w taki sposób, aby nauczyli się radzić sobie z rozwiązaniem problemów, rozpoznawać i wyrażać własne emocje, by potrafili współżyć z ludźmi i podejmować w różnych życiowych sytuacjach takie decyzje, które pozwolą im uniknąć zachowań ryzykownych i posłużą ich zdrowiu fizycznemu oraz psychicznemu. Realizacja programu ma wpłynąć na wykształcenie i wzmocnienie w uczniach pozytywnych postaw i zachowań, w tym postaw obywatelskich oraz rozwinięcie umiejętności respektowania norm społecznych. Ma również pomóc w wykształceniu w uczniach i rodzicach postaw prozdrowotnych.

Program ten powinien być rozwinięciem potencjału dziecka wyniesionego z domu rodzinnego.

II. Realne i potencjalne zagrożenia w szkole

1. Zagrożenia realne:

- drobne bójki,
- niszczenie mienia,
- drobne kradzieże,
- agresja słowna, wulgaryzmy,
- nieumiejętne korzystanie z komputera i telefonu komórkowego.

2. Zagrożenia potencjalne:

a) w budynku szkolnym

- wszelkiego rodzaju urazy: złamania, zwichnięcia, potłuczenia, skaleczenia, upadki,
- agresja czynna: kradzieże, wymuszenia, zastraszanie, niszczenie mienia,

b) w drodze do szkoły:

- urazy mechaniczne,
 - wypadki komunikacyjne,
 - agresja starszych kolegów i dorosłych,
 - pogryzienie przez niebezpieczne psy,
- c) poza szkołą:
- kontakt ze szkodliwymi substancjami chemicznymi,
 - poparzenia spowodowane wypalaniem traw,
 - urazy powstałe przy obsłudze maszyn i urządzeń rolniczych,
 - proponowanie używek, narkotyków (w tym dopalaczy) przez starszych kolegów i dorosłych,
 - uzależnienie od komputera lub telefonu komórkowego,
 - zagrożenia spowodowane ukąszeniami przez osy, pszczoły i szerszenie.

III. Obszary objęte profilaktyką

Działalność profilaktyczna w szkole i placówce polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji szkodliwych;
- w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji uzależniających lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne realizowane są w następujących obszarach:

1. Profilaktyka w zakresie uzależnień i zdrowego trybu życia.
2. Profilaktyka w zakresie niedostosowania społecznego.
3. Profilaktyka w zakresie bezpieczeństwa: zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią, wychowanie komunikacyjne, szkolenie przeciwpożarowe, szkolenia instruktorskie.

IV. Działania profilaktyczne szkoły

1. Działania profilaktyczne realizowane podczas zajęć nauczania zintegrowanego w klasach I-III

- a) troska o bezpieczeństwo ucznia w szkole:
- aktywne dyżury nauczycieli i starszych uczniów podczas przerw,
 - popieranie, promowanie właściwych zachowań się uczniów podczas lekcji,
 - nauka i respektowanie norm społecznych oraz zasad obowiązujących w szkole,
- b) rozmowy na tematy dotyczące:
- szkodliwości alkoholu i nikotyny,
 - podstępnego działania narkotyków, i innych produktów zawierających substancje psychoaktywne,
 - codziennej higieny osobistej,

- bezpiecznego zachowania się w drodze do szkoły i ze szkoły oraz w stosunku do osób obcych,
- bezpiecznych zabaw na lodzie, w górach i nad wodą,
- postępowania w sytuacjach trudnych, zagrażających zdrowiu lub życiu,
- c) udział w akcji „Szlanka mleka” oraz „Owoce i warzywa w szkole”,
- d) zapewnienie stałego dostępu do wody pitnej w szkole,
- e) prowadzenie przynajmniej 2 razy w semestrze działań towarzyszących, zajęć o charakterze edukacyjnym (temat racjonalnego odżywiania się i korzyści wynikających ze spożywania owoców i warzyw oraz mleka i jego przetworów),
- f) promowanie zachowań prozdrowotnych m.in. poprzez udział w programach, akcjach oraz warsztatach o charakterze profilaktycznym,
- g) interpretowanie i praca nad emocjami pierwotnymi,
- h) organizowanie wycieczek mających na celu praktyczne zapoznanie i sprawdzenie zachowania się uczniów na ulicy, w miejscach publicznych, w środkach komunikacji, na stadionie czy pływalni,
- i) dostosowywanie stanowisk uczniowskich do wzrostu ucznia,
- j) współpraca z pielęgniarką, policjantem i GOPS w Zakrzewie,
- k) sprawdzanie ciężaru tornistra ucznia.

2. Działania profilaktyczne podejmowane przez szkołę w klasach IV-VI

A) W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ

Działania podejmowane przez nauczycieli	Sposoby realizacji i oczekiwane efekty
Diagnoza występowania ewentualnych zagrożeń	Wywiad środowiskowy, informacje pozyskane od rodziców, uczniów i nauczycieli, sporządzenie listy uczniów potrzebujących pomocy
Wplatanie w tematykę godzin wychowawczych treści traktujących o nałogach i ich wpływie na młody organizm. Każdy wychowawca uwzględnia te treści w swoim planie pracy i realizuje je w ciągu roku	Zapisy w planach pracy i dziennikach lekcyjnych, realizacja programów proponowanych przez SANEPID
Zwrócenie uwagi na zagrożenia czyhające na uczniów, którzy w niewłaściwy sposób korzystają z komputera, Internetu	Zajęcia komputerowe, świetlicowe, godziny z wychowawcą
Prowadzenie lekcji poświęconych profilaktyce uzależnień w korelacji ze ścieżkami edukacyjnymi	Treści związane z realizacją przedmiotów takich jak przyroda, zajęcia techniczne, wychowanie fizyczne, wychowanie do życia w rodzinie
Indywidualne rozmowy z rodzicami uczniów, co do których istnieje podejrzenie sięgania po używki	W miarę potrzeb, rozmowy indywidualne, pomoc w organizowaniu spotkania z psychologiem
Pedagogizacja rodziców	Podczas zebrań rodziców
Prelekcje, spotkania i programy organizowane we współpracy GKRPA, Policją	W zależności od potrzeb i możliwości
Projekcja filmów o tematyce uzależnień	Połączona z realizacją treści o zdrowiu
Gazetki ściennie poświęcone tematyce uzależnień i zachęcające do podejmowania aktywności fizycznej oraz stosowania zasad racjonalnej diety	
Organizacja i udział w konkursach, warsztatach poświęconych tematyce uzależnień i bezpieczeństwa	

B) PROMOWANIE ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA

Działania podejmowane przez nauczycieli	Sposoby realizacji i oczekiwane efekty
Zachęcanie uczniów do brania udziału we wszelkiego rodzaju imprezach sportowo-rekreacyjnych, organizowanie takich imprez na terenie szkoły i wsi. Zwracanie uwagi na sportową rywalizację i promowanie zasady fair-play.	Zawody sportowe, organizacja dodatkowych zajęć sportowych, udział w „Czwartkach Lekkoatletycznych”, zajęcia wychowania fizycznego i fakultatywne, festyny o charakterze sportowym
Udział w konkursach o ochronie zdrowia	Konkursy szkolne, gminne, powiatowe
Rozmowy na temat radzenia sobie ze stresem; trening umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania problemów.	Lekcje do dyspozycji wychowawcy klasy, wzajemne kontakty na lekcjach, udział w spotkaniach/warsztatach
Zapoznanie uczniów z zasadami właściwego odżywiania i higieny spożywania posiłków	Lekcje przyrody i zajęć technicznych, udział w akcji „Szlanka mleka”, „Owoce i warzywa w szkole”, udział w programie „Trzymaj Formę”, lekcje do dyspozycji wychowawcy
Higiena osobista wieku dojrzewania	Lekcje wiedzy o życiu w rodzinie, przyrody, wychowania fizycznego i godziny z wychowawcą
Omówienie zmian zachodzących w organizmie w wieku dojrzewania	Lekcje wiedzy o życiu w rodzinie, przyrody i godziny z wychowawcą
„Ważenie” plecaka ucznia, czyli działania mające na celu niedopuszczenie do wad postawy spowodowanych dźwiganiem nadmiernych ciężarów przez uczniów.	Zwracanie uwagi, by uczeń przynosił do szkoły tylko niezbędne podręczniki i przybory, a pozostałe artykuły papiernicze i przybory zostawiał w wyznaczonej szafce w klasie.
Promowanie aktywnego wypoczynku w ramach dodatkowych zajęć sportowych	Zajęcia pozalekcyjne o tematyce dostosowanej do zainteresowań i potrzeb uczniów, organizacja zajęć ruchowych w czasie ferii zimowych

C) PROFILAKTYKA W ZAKRESIE NIEDOSTOSOWANIA SPOŁECZNEGO

Działania podejmowane przez nauczycieli	Sposoby realizacji i oczekiwane efekty
Pomoc uczniom mającym trudności w nauce	- obserwacja uczniów osiągających słabe wyniki w nauce i organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej - wspomaganie rodziców w podjęciu decyzji o skierowaniu się z dzieckiem na badania psychologiczne i pedagogiczne - stosowanie się do zaleceń zawartych w opiniach poradni psychologiczno-pedagogicznej - indywidualne rozmowy z rodzicami - umożliwianie poprawiania niezadowolających ocen semestralnych i bieżących - organizacja pomocy koleżeńskiej - pomoc w odrabianiu zadań domowych w szkole
Pomoc uczniom sprawiającym trudności wychowawcze	- działania przeciw agresji fizycznej i słownej - nagradzanie za przeciwstawienie się

	agresji - motywacyjny system oceniania zachowania - udział w przedstawieniach teatralnych o tematyce profilaktycznej - indywidualne rozmowy z rodzicami, uczniami
Rozmowy na temat asertywności i empatii oraz umiejętności radzenia sobie ze stresem	Wskazówki jak rozładować negatywne emocje udzielane podczas lekcji oraz na bieżąco
Utrzymywanie kontaktów z innymi podmiotami pomocnymi w rozwiązywaniu problemów	Psycholog, pielęgniarka, policja
Podnoszenie wiedzy z zakresu poszanowania prawa i norm współżycia społecznego, prawa i obowiązki ucznia, obywatela	Lekcje z wychowawcą, język polski, historia
Rozwijanie właściwego stosunku do osób niepełnosprawnych i chorych.	Udział w zbiórkach na rzecz osób potrzebujących pomocy, pogadanki podczas godzin z wychowawcą
Zachęcanie uczniów do działalności społecznej na rzecz szkoły i środowiska lokalnego	Przydzielanie zadań i ról społecznych

D) PROFILAKTYKA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA

Działania podejmowane przez nauczycieli	Sposoby realizacji i oczekiwane efekty
Realizacja wychowania komunikacyjnego	Organizacja wydzielonych zajęć z zakresu przepisów ruchu drogowego przeznaczonych dla uczniów starających się o kartę rowerową
Zabezpieczenia wewnątrz i na zewnątrz budynku miejsc, bądź urządzeń mogących powodować urazy	- obudowa grzejników - siatki zabezpieczające na okna sali - zabezpieczenia poręczy schodów - ogrodzenie terenu szkoły - bariery ochronne przed szkołą - sprawdzanie każdorazowo przed lekcją stanu sprzętu oraz urządzeń na sali gimnastycznej i boisku szkolnym
Szkolenia nauczycieli i pracowników z zakresu bezpieczeństwa i przepisów przeciwpożarowych	Ustalenie i przestrzeganie terminarza szkoleń
Prowadzenie ćwiczeń ewakuacyjnych z budynku szkoły	Przynajmniej raz w roku
Zapoznanie uczniów z przepisami przeciwpożarowymi	Rozmowy na temat bezpieczeństwa i zachowania się w przypadku pożaru, spotkania ze strażakami
Aktywne dyżury nauczycieli podczas przerw oraz na pół godziny przed i po zajęciach	Dyżur pełni jednocześnie dwóch nauczycieli w wyznaczonych rejonach dyżurowania. Codziennie od 7.30 do 8.00 wyznaczony nauczyciel pełni dyżur w formie opieki świetlicowej
Zapoznanie z zasadami udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej	Zajęcia z zakresu wychowania komunikacyjnego
Ukazywanie zagrożeń czyhających na dzieci	Wypalanie traw, postępowanie z

poza szkołą i skutków lekkomyślności dzieci.	niewypałam, skutki niewłaściwej obsługi urządzeń domowych oraz sprzętu w gospodarstwach rolniczych, zagrożenia ze strony zwierząt gospodarczych, domowych oraz owadów (osy i szerszenie), skutki niebezpiecznych zabaw na lodzie, śniegu, w wodzie itp.
Przypominanie uczniom o zasadach zachowania się podczas wycieczek, biwaków i wyjść poza szkołę	Rozmowy na temat bezpieczeństwa w różnych miejscach i zachowania się w sytuacjach trudnych. Sprawowanie właściwej opieki nad uczniami podczas wyjść i wyjazdów poza szkołę
Ubezpieczenie wszystkich dzieci od następstw nieszczęśliwych wypadków	Prowadzenie akcji uświadamiającej, mającej na celu wpłacenie składki ubezpieczenia przez 100 % uczniów i nauczycieli.

V. Współpraca z podmiotami i instytucjami wspierającymi szkołę w jej działaniach profilaktycznych.

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Złotowie,
2. Rada Rodziców Publicznej Szkoły Podstawowej w Starej Wiśniewce,
3. Dzielnicowy gminy Zakrzewo,
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Ługach oraz Zarząd Gminny OSP w Zakrzewie,
7. Kuratorium Oświaty w Poznaniu,
8. Urząd Gminy w Zakrzewie,
9. Ludowy Zespół Sportowy „Naprzód” w Starej Wiśniewce,
10. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Starej Wiśniewki i Okolic „Gromada”,
11. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Złotowie,
12. Pielęgniarka.